

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő: MARÓTI SÁNDOR

Eszmecsere a cenzuráról

Néhány nappal ezelőtt *Megjegyzések* ovatunkban foglalkoztunk a cenzura problémájával kapcsolatban A. A. Bardescu román publicista *Sajtószabadság* c. röpiratával. Főleg arra mutattunk rá, hogy a bukaresti sajtó sokkal jobban ismeri a párisi újságírást, mint a romániai kisebbségi sajtó életét és ezért van az, hogy Loboniu Emil képviselőnek a határszéli cenzura ellen elhangzott parlamenti interpellációra felett hidegen tértek a bukaresti lapok a pírendre.

Vezércikkünkkel most foglalkozik az *Verescanus Indreptatea*, amelynek Bardescu úr, az említett tanulmány szerzője a főszerkesztője. Lelőzli román fordításban a mi fejtegetéseinket és a következő reflexiókat fűzi hozzá:

Reprodukáltuk teljes egészében a „Nagyvárad” cikkét. Az a szemrehányás, amit a román újságíróknak tesz, hogy nem foglalkoznak eléggé a kisebbségi sajtóval, részben jogos. Ez a tény azonban magyarázatát lel abban, hogy nem ismerjük a nyelvet, valamint abban, hogy a kisebbségi sajtó magatartásának és tendenciáinak tanulmányozása bennünket nehéz helyzetbe hoz. Valahányszor a kisebbségi sajtóból egy-egy idézetet olvasunk, a belőlük kibontakozó tendencia elszomorít bennünket. Mi egész szívünkkel azt óhajtjuk, hogy a legteljesebb szabadság biztosításáért mindennek, hogy a törvényekben és szerződéseken lefektetett egyenlőség ne legyen elvont teória, hanem praktikus valóság, viszont nem kevésbé igaz, hogy minden szabadságot az állam érdekeinek keretein belül kell tartanunk. Vannak idők, amikor a nemzet kollektív érdekében, hogy az államélet folytonosságát és maradandóságát biztosítsuk, áldozatot kell hoznunk azokról a vagyonról és életről, akik egy adott pillanatban a nemzet kollektivitását alkotják. Még inkább kell ezt megköszönnünk egyes szabadságjogok átmeneti korlátozásával, bármennyire fájdalmas is az. Eppen ezért A. A. Bardescu abban a röpiratában, amelyről a „Nagyvárad” megemlékezik, hangsúlyozta ugyan a sajtószabadság szükségességét, amelyet az esküdtszékekkel kell garantálni, mégis elismerte, hogy lehetnek kivételes idők, amelyben a közszellem tájékozatlan és a büntetlenség fellovalja azoknak a bátorságát, akik erőszakosan akarják a szociális átalakulást véghezvinni és hogy ilyen időkben kivételes eszközök hozhatók nyúl. Azt kérte csupán, hogy ezek az intézkedések törvényileg szabályoztassanak, hogy „a végrehajtott hatalom ki ne aknázza a nehéz helyzetet és felsőbb állami érdek köpenye alatt visszaéléseket ne kövessen el!” Nagyvárad lapjainkunk panaszkodik, hogy egyes román területeken még működik a cenzura. Tudjuk, hogy a hatalom már deficienciájánál fogva hajlandó a visszaélésekre és nem kértünk benné, hogy a kisebbségi és a román sajtó egyaránt szenvedheti a hasztalan vékzatúrákat ezen a területen. Tudjuk gyakorlatból, mert mi is itunk gyakran a cenzura alatt és volt alkalmunk indigálódni, hogy az eszméknek ez a rendőrsége miként járt el írásainkkal szemben. Készek vagyunk, valahányszor visszaélésekről értesülünk, hogy esatlakozunk tiltakozásunk-

kal a kisebbségi sajtóhoz, de egyet mi is nyomtatékosan kérünk, hogy ez a sajtó a román állam konszolidálódásának eszköze legyen és ne szolgáljon eltérő célokat azoktól a céloktól, amelyek a legelső helyet foglalják el a mi hitvallásaink között.

Eddig szót az Indreptarea fejtegetése. Valóban úgy áll: Bardescu úr röpirata elismeri, hogy magasabb állami érdekből és az államfelforgatás megelőzése céljából alkalmazhatók a kivételes eszközök a sajtóval szemben. Csakhogy itt van az eldöntendő kérdés: fenvegeti-e a határszéli sajtó szabadsága az állam biztonságát és a társadalmi rend szilárdságát. Erről még a bukaresti sajtó soha meggyőződést nem szerzett. Mi készséggel felajánljuk azokat a cikkeket, amiket a cenzura közölhetetlen-

nek minősített: olvassa el azokat egy román újságírói zsűri és állapítsa meg, hogy ha ezek a cikkek megjelentek volna: csorbát szenvedtek volna-e az ország magasabb érdekei. Eppen az a baj, hogy a bukaresti sajtóban csak kikapott és párttendenciákkal beállított magyar lapszemélyek szoktak megjelenni, amelyek alkalmasak ilyen formában arra, hogy a kisebbségi sajtó kedvezőtlen világításba helyezze. Eppen ezért volna arra szükség, hogy a román sajtó hivatott tényezői teljes egészében ismerjék meg a cenzura alatt álló határszéli sajtót és az adatok alapján ítélkezzenek a felett: van-e szükség a cenzurára, vagy sem. Mi teljes nyugalommal vetjük magunkat alá egy ilyen zsűri ítéletének.

Tizezer letartóztatás, ezer gyilkosság Bulgáriában

Néhány nap előtt hatalmas dörrenés rázkódtatta meg Szófiát. Európa e borzalomra felfigyelt és az európai közvélemény szeme előtt bontakozik ki a bolgár nép politikai tragédiája.

Szófia még nem volt telve a sebesültek jajgatásával, az elfogottak tömegeivel, a mikor már uton volt feléje az angol munkáspárt küldöttsége. Wedgewood ezredes vezetésével. Az angol munkáspárt delegátusait azért hívták, hogy megvizsgálja a munkáspárt helyzetét. „Szilárd személyes meggyőződésünk és ezt alapos megfontolás után mondhatjuk, — jelenti az angol bizottság — a katedrális ellen elkövetett büntényt a kormány erőszakos eljárása okozta, amelyet ez az ellenzékkel szemben tanúsított, azzal, hogy elnézte a gyilkosságokat és egymásután tiltotta be az ellenzéki lapokat. Az utóbbi két évben alig múlt el hét anélkül, hogy egy vezető kommunista vagy paraszvezért ne öltek volna meg. Ezeket a büntényeket a katonai liga követte el, amely Bulgáriában a hatalmat a valóságban a kezében tartja.” Ezek a súlyos szavak az európai közvélemény előtt egészen más világításba helyezik a bolgár eseményeket, mint ahogy azt a Cankov-kormány szeretné feltüntetni.

Bulgária mai helyzetének mélyreható okai vannak. Az ország lakosságának túlnyomó többsége parasztokból és munkásokból áll és mi sem volt természetesebb, minthogy ezek a tömegek kerítik a háboru-

után kezükbe a hatalmat. Vezérük, Sztambulinszki nyakas, de erőskező politikus volt, aki kifejezett parasztdemokráciát teremtetett. Sztambulinszkit és több miniszterét megölték, a parasztokat pedig nehéz harcok után leverték. A miniszteri székhé Cankov egyetemi tanár került, de ő csak látszólag volt ura a helyzetnek, a valóságos hatalom a katonai klikkek kezében volt. Cankov uralma a legrettenetesebb fehér terrorra változott át és amióta ő jutott hatalomra, napirenden vannak a gyilkosságok. A kormányt ebben az aktív tisztek szövetsége és az altisztek egyesülése segítették.

A belpolitikai nehézségeken kívül külpolitikailag is nagy nehézségei támadtak a Cankov-kormánynak. Amikor a helyzet rendkívül kiéleződött, Cankov Belgrádba utazott, hogy a kommunista veszély hangsúlyozásával elterelje a figyelmet a való helyzettől. A kormány a nagyköveti konferenciától a bolsevizmus ellen kért védelmet és így elérte a hadsereg létszáma felemelésének engedélyezését, Cankov tudta, hogy az elfojtott keserűség minden percben kitörhet.

A király demokratikus reformokkal akart felelni a katedrális elleni merényletnek: a kormány ki akarta bővíteni balfél. Cankov kezéből azonban teljesen a katonaság kezébe került a hatalom és Lazarov, a szófia katonai parancsnok, fogságban tartja Boris királyt.

Boris király Bukarestbe akar menekülni

Szófia, április 24. A bolgár kormány rendkívül éles rendszabályokat léptet életbe a kommunista felkelés leverésére. A katonai rezsim teljesen átvette az uralmat. Ma már beismerik, hogy eddig Bulgáriában több, mint ezer embert tartóztattak le. Ezzel szemben az ellenzék azt állítja, hogy a letartóztatottak száma meghaladja a huszazretet. A kormány azt is beismeri, hogy a merénylet után letartóztatottak közül néhányat minden bírói eljárás nélkül agyonlőttek. Azt állítják azonban, hogy ezeknek a száma rendkívül csekély, viszont az ellenzék szerint az így kivégzettek száma meghaladja az ezret. Tény, hogy a katonai bíróságok állandóan dolgoznak és a kivégzések is szakadatlanul tartanak.

A legutóbbi hírek szerint a helyzet rendkívül komoly.

Boris király minden előkészületet megtesz, hogy az országból elmeneküljön és valószínűnek tartják, hogy Bukarestbe szándékozik utazni.

Egyes hírek szerint a fölkelés nem kommunista jellegű, hanem parasztlázásról van szó. A kisebb városokból érkező jelentések szerint az utcai harcok a kormányveszélyes és a fölkelők között még mindig tartanak. A kormány tagadja, hogy a foglyok közül minden tizediket agyonlőttek, úgy látszik azonban, hogy ez tény-

leg megtörtént, amit az egyre tartó kivégzések is igazolnak.

A Stambulinszki-kormány néhány volt minisztertagja a szövetséges kormányokhoz táviratot küldött, melyben felhívják figyelmüket a Bulgáriában hozott jogtalan intézkedésekre.

Moszkva és a szófiai események

Szófia, április 24. A letartóztatott összeesküvőknek számtalan felhívást, körlevelet, bombákat találtak és kétségtelenül megállapították, hogy egy nagyobb mezei parancsra is készültek. Megtaláltak náluk északnyugati Bulgária felkelésének tervezését is, részletes utasításokkal. Eszerint a forradalmat Viddinből indították volna meg.

A kommunisták operációs tervét kiegészíti a harmadik kommunista internacionálénak egy moszkvai levele, mely március 12-ről van kelteztve. Ez a levél megparancsolja az agrárkommunistáknak, hogy a macedon „Uena Qualla Taupe”-vel együtt működjenek, április 15-én minden elváltást mozgósítsanak. A moszkvai parancs szerint a fegyverek kiosztásának április 15-ről 16-ra virradó éjszaka kell megtörténni és az egyes „harci sejt” a paraszt harci csapatokkal együtt kötelesek résztvenni a hadműveletekben.

A felkelés terve szerint abban az esetben, ha Szófiát nem sikerül elfoglalni, legalább azt kell megakadályozni, hogy onnan a felkelők ellen csapatokat küldhessenek.

Ez a terv a teleplezéssel természetesen meghiúsult. A bolgár kommunisták a balkoldali agráriusokkal együtt, akiket külföldön Obov, Todorov, Kosta, Atanasov és Stojanov, Bulgáriában pedig Bakalov, Petrini, Janev és Pavlev képviseltek, szervezték meg az 1923 szeptemberében kitört lázadást is.

Szófiából érkező jelentések szerint egyelőre nem bizonyultak valóknak azok a hírek, amelyek Muraviev és Grupkin meggyilkolásáról szólnak, az azonban tény, hogy Petrini parasztféret meggyilkolták.

A szófiai jugoszláv követ, Rakies, a bolgár kormánynak jegyzéket nyújtott át, amelyben tiltakozik a bolgár kérdéssel kapcsolatban Jugoszlávia ellen terjesztett vádak miatt és visszautasítja azt az állítást, hogy a jugoszláv kormánynak a legutóbbi eseményekhez köze volna.

A rendőrség fölfedezte a tartózkodási helyét Csuntuloffnak, aki egyik főmunkatársa volt Minkovnak terrorisztikus cselekedeteiben. Csuntuloff nem akarta megadni magát, mire a rendőrök lelőtték.

Bukarestből jelentik: Tatarescu belügyi államtitkár megbeszélést folytatott Brosteanu tábornokkal, a határőrségek parancsnokaival, valamint Stefanescu tábornok csendőrfőparancsnokkal. A megbeszélésen a bulgáriai eseményekre való tekintettel, szigorú intézkedéseket határoztak el a déli határok őrzésének szigorítása ügyében annak megakadályozására, hogy bolgár menekülők átlépjék a határt.

ANGOL SZÖVETEK
DEUTSCH POSZTÓ-ÁRUHÁZBAN.

POPPER BALLY MATHAN CIPŐK

REICHARD DEZSŐ céghez
megérkeztek.

Angol tavaszi **DIVAT-SZÖVET** újdonságaim megérkeztek
Elsőrendű URI RUHÁKAT készítek szolid árral. Pontos kiszolgálás
SCHWARTZ MÓR
uri-szabó. Str. Avram Iancu
(Kossuth Lajos-utca) 14 sz.

Nyilatkozat a nagyszalontai lelkészválasztásról

Kaptuk a következő sorokat:
Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

A „Nagyvárad” csiúrtóki számában „izgalmak a nagyszalontai lelkészválasztás körül” című cikkre kérem alábbi helyreigazító soraim közlését:

Téves azon állítás, hogy a presbyterium fele állított volna László János nt. ur mellé, mert a valóság az, hogy 36 presbyter körül 27 állított pártjára.

Helyreigazítandó azon állítás is, hogy a László párt zászlóbontó kiáltványát a volt szalontai pap Debreceni István írta volna alá, mert az aláíró Debreczeni István pékmester presbyter.

Nem felel meg a tényeknek az sem, hogy a László párt a vasárnapi istentisztelet alkalmával a templomban röpiratokat osztogatott volna, a valóság ugyanis az, hogy a párt a „Szalontai Lapok” vasárnapi számát, melyben megjelent „A ref. Egyház választóközönségéhez” című kiáltvány, a templomból kijövő közönség között a templom előtti osztogatta. A kiáltvány tisztességes, objektív és gyűlölködéstől mentes hangja egyáltalán nem adott okot a botránykeltésre, minek bizonyosságul annak egy példányát mellékelem.

A közlésételőre is köszönetem fejezem ki a vegyok tisztelő híze:

Dr Hadhazy Kálmán.

A levélhez mellékezt újsgázkezléményben olvassuk a László-párt nyilatkozatát, amely lelkész szavakkal ajánlja László Jánost az egyház híveinek figyelmébe.

Gyilkosság kísérlete miatt letartóztattak egy iparost

Tegnap letartóztatták és a rendőrségre kísérték Pópa Teodor 43 éves bognárt, aki Templom-tér 15. szám alatti lakásán revolverrel a feleségére lőtt, azonban szerencsére a golyó csak a nagy fili tükröt lökte össze.

A rendőrség a szándékos emberölés kísérletének büntetést látja fenntartani, mert Pópa revolvert vásárolt és előre készült arra, hogy a feleségét megölje. Ezt látszik bizonyítani az a tény is, hogy délután, amikor a tükröt végre akarta bontani, a szobában levő két idegen nőt mindenféle ürügyekkel el akarta távolítani. Ezek azonban mivel tudták, hogy Pópa mire készült, nem akartak elmenni.

Sovány kis ember Pópa Teodor. A rendőrségen várakozik arra, hogy átkísérjék az ügyészségre. Amikor megkérdezzük, hogy miért akarta megölni a feleségét, idegesen válaszolt:

— Nem akartam én megölni. Egy esztendője, hogy örökös háborúságban élek a feleségemmel. Tizenkét éve vagyunk házasságban, de csak mostanában élünk rossz életet. Két gyermekünk is van és mert Váradon nem tudtam keresetet találni, a regátba mentem. Ott is nehezék a viszonyok és nem tudtam elég pénzt keríteni.

— A múlt év decemberében hazajöttem és szóta egy percig sem volt nyugom a feleségemtől. Nem adott enni. Állandóan veszekedtünk. Egy pokol volt az életem.

Tegnap délelőtti újból nekem támadt a feleségem és egy bottal összevert. Azt mondta, hogy most már hurcolkodom ki. Amikor én erőll hallani sem akartam, fogta a szekrényem és kilette a lakás elé. Így mentem el hazulról.

— Egy korcsmába mentem és megittam néhány deci bort. Délután, mikor hazajöttem látom, hogy a szekrényem még mindig ki van. A feleségem a szobában áll egy leánnyal. Felelősségre akarlam vonni a feleségem, de idegen előtt nem akartam veszekedni, ezért küldtem el a szobában ülő leányt.

Amikor láttam, hogy az nem megy, dühös lettem. Az ital is dolgozott bennem. Gondoltam, bosszút állok, mert kidobták a szekrényemet. A tükröt akarlam összelötni. Fogtam a revolvert — amelyet még a regátba vásároltam — és belelőttem a tükrébe.

Nem akartam a feleségemre lötni. Hízen 5 oldal állott, messze a tükrötől. Eddig tart Pópa elbeszélése.

Ezzel szemben a nyomozás megállapítja, hogy Pópa igenis, leaskára lönt a feleségét, szerencsére azt nem találta a golyó.

Pópa átkísérték az ügyészségre és az eljárás folyik elene.

Igy készülnek a családi tragédiák és bűnperek.

Nagyvárad kereskedők és iparosok külföldi tanulmányutja

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara tagjai részére, amelyen a kamara tagjai 30—32 tagú csoportonként vesznek részt. Az első tanulmányut a tavasszal lesz. A kamara megbízásából dr Papp János kamarai titkár összeállította az új utitervet a kamara bizottságának hívsága szerint. Az első ut 1925 június 12-én kezdődik s az első csoport a következő városokat keresi fel:

Budapest (tartózkodási idő 1 nap), Trieszt, Milánó 3, Turinó 1, Lyon 3, Páris, Amsterdam 2, Antwerpen 1, Brüsszel 3, Ostend 1, Strassburg 1, Zürich 1, Budapest—Oradea, Mure. Az utazás 30—32 napot vesz igénybe, részvételi díj 1200 osztrák silling, 36.000 le. Jelenkezést a titkár elfogad.

Ebben az 1200 sillingben befoglaltat: 1. vasúti jegy Biharmezőkeresztéstől Biharmezőkeresztésig. 2. II. oszt. gyorsvonat. 3. oszt. szálloda minden városban. 4. Reggeli é utazáskor élközökocsiban étél. 5. Automobil vagy kocsik állomástól állomásig. 6. Borraval Trieszt, Amsterdam, Milánó, Turinó, Brüsszel, Strassburg szállodájában. 7. Luxusadók Triesztben, Milánóban, Turinóban, Brüsszelben é Ostendében. 10. Az összes vízumok.

A vasúti utazás, a szállodák, reggeli ebéd, autók és kocsik, luxusadók és borra valók közel 50.000 lejt jelentenek. A nagy városok kamarái valószínűleg ebédet, vagy banketteket adnak a vendégek tiszteletére. A tanulmányi kirándulást dr Papp János titkár vezeti.

LEITNER MÁRTONNAL divatos ingezfírek, sima és csikos poulínok ingekre és női ruhákra minden színben kaphatók.

minőségben vezet

APOLLO MOZGÓ

Ma, szombaton először

Jeruzsálem pusztulása

Monumentális film 6 felvonásban. A német film-művészet jelesei. Hatalmas tömegjelenetek. — Korhű jelmezek és harcászat. — Kitűnő rendezés.

Polémia az elrendelt munkaszünet körül

A Sentinelá mai száma csodálkoz-
zik afelett, hogy a város kisebbségi lakos-
sága berzenkedik a tegnapielőtti munka-
szünet miatt és csodálkozik azon, hogy a
Nagyvárad megrotta ezt a munkaszü-
neti parancsot, holott — írja a Sentinelá —
a zsidó kereskedők egy évben 80—90 napot
is ünnepelnek és zárva tartják üzleteiket,
pedig a keresztény publikum ezeken a na-
pokon is akar vásárolni. Elpanaszolja, hogy
a keresztény társadalmat az idén külön is
húsvéti bójtre kényszerítették azzal, hogy
az üzletek a zsidó ünnepeken zárva vol-
tak és nem volt hol vásárolni. Miért nem
háborodunk fel azon — kérdezi, — hogy a
zsidó mészárosok és kereskedők nem jelen-
tik be előre az ünnepeket és a keresztény
publikum váratlanul áll az előtt a helyzet
előtt, hogy nem tudja szükségletét besze-
rezni. Miért panaszkodik tehát a sajtó a
Szent György-napi munkaszünetért, holott
a román sajtó a kisebbségi munkaszünetet
soha fel nem hánytorgatja.

Ez a Sentinelá rövid cikkének fogla-
lata.

A szofizma ügyes, de nem állja meg a
helyét.

Az olyan szabálytalanságokat, mint a
Szent György-napi munkaszünet elrende-
lése egész Erdélyben egyedül és kizárólag
Nagyváradon — sajnos, — éppen azért
nem lehet megszüntetni, mert mindenből,
tehát ebből is nemzeti és politikai kérdést
csinálnak. Holott itt tisztára a lelkiismer-
eti szabadság és a közgazdasági érdek
problémájáról van szó.

Mi a kérdést akként állítottuk fel, hogy
senkit sem lehet törvényes rendelkezés nél-
kül hatóságilag munkátlanosságra kénysze-
riteni. A zsidó kereskedő a zsidó ünnepe-
ken önmaga, saját jóvoltából, minden ha-
tósági kényszer nélkül zárja be az üzletét.
Itt van a különbség. Nem azok a keres-
kedők protestáltak a Szent György-nap
nagyvárad munkaszüneti specialitása el-
len, akik meggyőződésük szerint anélkül is
pihentek volna, hanem azok, akiknek ez
nem lelki szükségletük és akik kizárólag a
jogosulatlan hatósági intervencióra húzták
le redőnyeiket és csukták be műhelyeiket.
Mindenkinek joga van bezárni a boltját
bármikor, ha ő maga akarja, ami nem je-
lenti azt, hogy viszont rá lehet diktálni sze-
szélyesen, incidentáliter, hatósági tekintély-
vel, hogy akkor is hagyja abba a munkát,
ha erre sem törvény, sem saját lelkiismer-
eti meggyőződése nem kényszeríti.

Meghat bennünket, hogy a Sentinelá
olyan szeretettel ragaszkodik a vitakozás
sikere kedvéért a zsidó kereskedőkhöz. A
helyzet azonban nem így áll. Nagyváradon
igen sok üzlet, mészárszék, műhely van
keresztény kézben úgy, hogy még azokon
a zsidó ünnepeken is, amikor minden zsidó
kereskedő zárva tart, a keresztény társa-
dalom be tudja szerezni szükségletét. Iga-
zán túlzás azt állítani, hogy a zsidó-
ság reakényszeríti ünnepeinek megtartását
a keresztény publikumra. Meghat bennün-
ket — ismétljük — ez a felfogás, mert ed-
dig úgy tudjuk, hogy a keresztény keres-
kedő-osztály nem haragudott soha azért,
mert a zsidók a saját ünnepeiken nem nyit-
ják ki az üzleteiket, hiszen ezeken a na-
pokon az egész forgalmat kizárólag a
nemzsidó üzletek bonyolítják le. Viszont
nagyon szomorú, hogy egy hatósági intéz-
kedés jogos, vagy jogosulatlan voltának
objektív megírását is zsidókérdéssé lép-
tetik elő.

Mi ismétljük: mindenkinek joga van
akár nyitva, akár zárva tartani üzletét,
vagy műhelyét a saját jóvoltából, de a ha-
tóság nem engedheti meg a közgazdasági
élet rovására magának azt, hogy egész Er-
délyben éppen Nagyváradon fejtsse ki a
munkaszünet elrendelésének passzióját.

Szándékosan mondtuk az előbb: hogy
nemcsak az üzletek bezárását, de kinyitá-
sát sincs joga semmiféle hatóságnak nor-
mális időkben a saját szakállára elren-
delni. Volt már reá eset ugyanis, hogy ma-
gyar karácsony első napján a nemkeresz-
tény kereskedőket hatósági intervencióval
öszönözték arra, hogy nyissanak ki.
Ez is felelőtlen eljárás. Ha egy zsidó keres-
kedő akár azért, mert ő is meg akarja ülni
karácsony napját, akár azért, mert ma-
gyar vevőinek óhaját kedvében jární, akár
mert alkalmazzait magyarok: zárva sze-
retné tartani üzletét. őt semmiféle para-
grafus alapján nem lehet arra szorítani,
hogy nyisson ki. Ezt csak példakép, csak a
kérdés jobb megvilágítására említjük fel,
mert hiszen a naptáregységesítés folytán
ez az eset többé nem aktuális.

A Sentinelá is bizonyára egységes eljá-
rást, egységes szellemet akar az egész ad-
minisztrációban és nem akarja tovább
túrtíni azt a partikularizmust, hogy ahány
város, annyiféle szabály és rendelkezés le-
gyen Romániában. Sokkal következetesebb
lett volna tehát, ha a maga részéről is arra
az álláspontra helyezkedik, hogyha az egész
országban sehoh sem rendeltek el munka-

szünetet, akkor a nagyvárad munkaszü-
net elrendelése káros, partikuláris és az or-
szág egységes adminisztrációjának komoly-
ságát veszélyeztető intézkedés volt.

Catana rendőrprefektus úr arra hivat-
kozik a Sentinelában megjelent nyilatko-
zatában, hogy Bukarestben is munkaszünet
van. Lehet. De ez csak azt bizonyítja, hogy
Bukarestben a kereskedők önmaguk saját
jószántukból bezárták üzleteiket, mert erre
vonatkozólag mi rendelkezést, felhívást,
hatósági parancsot nem olvastunk a buka-
resti sajtóban. Volenti non fit injuria.
„Sajnálom — folytatja a rendőrprefektus
úr — de én sem Arad, sem Kolozsvár, sem
Budapest után nem igazodhatom, hanem
csakis Bukarest szerint”. Ha a Budapest
megemlékezéséből helyesen következtetünk,
akkor a szabálytalan munkaszünet
megrovása immár nemcsak zsidó ügy,
hanem irredata tendenciájú is. A közál-
lapotok javulását erősen gátolja az, ha egy
eminens közgazdasági és lelkiismereti
ügyet könnyedén zsidókérdéssé állítják be
és az irredentizmus megtévesztő útjára
görbitik át. Catana úr nagyon jóhiszemű
ember, de ez az érvelés nem komoly.

Ha Hindenburg lesz az elnök Amerika nem ad több kölcsönt Németországnak

Berlinből jelentik: A választási né-
r csupán három nap van hátra és ezt a há-
rom napot a pártok arra használják fel,
hogy végső erőfeszítéssel kiszélesítsék a
propagandát. Ma Berlinben Hindenburg-
nap volt. Este a frontharcosok szövetsége
vonult fel és Jarres tartott nagy beszédet
Hindenburg mellett. A kommunisták hol-
nap a sportpalotában nagy tüntetést ren-
deznek a lipseai ítélet ellen. A sportpala-
tában Ruth Fischer és Thaelmann, a
kommunisták elnökejelöltje fognak a tö-
meghez beszélni. Szombat este egy ne-
gyedóra hosszát Hindenburg beszél Han-
noverben rádiómikrofon előtt. Ezt a be-
szédet valamennyi német szikratáviróállo-
más fogveszi úgy, hogy a birodalom minden
részében hallható lesz. Berlin valamennyi
utcaja telve van választási zászlókkal.

Este, amikor a pártok propaganda-
munkája fokozódik, a házak tetejéről kivi-
lágított táblák és villamos betűk hívják fel
a járókelők figyelmét a jelöltekre. A házak
tetején mozgóképeket szerelnek fel. Ezenki-
vül egész autósorok vonulnak végig Berlin
utcain. Az autók helyenként megállanak és
ezekről tartanak a szónokok beszédet az
utca járókelőihöz. Az autó utasai kézt igen
gyakran összetűzésre is sor kerül, főlönö-
sen a kommunisták és a német nemzetiek
választási agitátorai közt támad ilyen
csetepaté. Azt hiszik, hogy a második vá-
lasztási fordulónál sokkal többen fognak
szavazni, mint ahányan az első választási
fordulónál leadták voksukat.

A jobboldali pártok optimizmussal
néznek a jövő elé és ennek az optimizmus-
nak sajtójukban is kifejezést adnak. A
jobboldali lapok egyébként ma is folytat-
ják a választási propagandát és újabb le-
leplezések közölnek baloldali politiku-
sokról. A jobboldali sajtó most a reformá-
tus vallásukat igyekszik Marx ellen han-

golni. A választási küzdelemben a baloldali
pártok főképpen azt hangoztatják, milyen
káros következményekkel járt Németor-
szágra Hindenburg jelöltsége. Így ma a
Berliner Tageblatt egy newyorki szikratá-
viratot közöl, amelyben azt bizonyítja, hogy
az amerikai pénzügyi világ rendkívül nagy
tartózkodást mutat a hitelek dolgában és
minden újabb kölcsönt folyósítását megta-
gadja.

Newyorkból jelentik, hogy az amerikai
bankárok egyesülete a német kormány hi-
vatalos megkérdezésére azt a választ adta,
hogy ha Hindenburgot választanák meg,
úgy Németország számára Amerika nem
folyósítana több hitelt. Azt hiszik, hogy
ezt a hivatalos kérdést a newyorki német
követ intézte az amerikai bankárok egyesü-
letéhez.

Marx kilátásait még mindig kedvezően
ítélik meg. Ugy a tőzsdén, mint a klubok-
ban fogadásokat kötnek a választás esé-
lyeiről. Megállapítást nyert, hogy a fogá-
dások 4:1 arányban Marx mellett szólnak.
Ma egyébként a pártok kiadták az utasi-
tást, hogy hiveik jelvényekkel jelenjenek
meg az utcán és így ma alig lehetett olyan
embert látni, aki gomolykában ne viselte
volna vagy a vörös-fekete-arany, vagy a
régi császári jelvényt.

ROLETTA és matrazgrádlí butorszó
velek nagy választékban **SPITZER**
zsákereskedőnél. Strada Nicolae Iorga (Zöldia-u.)

Mérték után
lérfi- és női lehérműekkel

(privát anyagból is)
legszebben és legolcsóbban készít

"Hercules"

Victoriei (Kolozsvári-utca) 1 szám

Üzletek részére olcsó munkadíjak. Telefon 698

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

Ma, szombaton
premier

TIFT AVENNE

Ma, szombaton
premier

Akit a szerelmes leveleivel zsaroltak

Dráma a newyorki feiső tizezer életéből 6 felvonásban. — A főszerepben: Lucy Dornale.

Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor.

A szalontai adókielölő bizottság bűnpöre

A múlt évben nagy port vert fel az az eljárás, amely Balogh György szalontai jegyző, Berindán László végrehajtó, Budó János adóellenőr, Róth Mór kereskedő és Patócs Ferenc ellen indult.

A vád az volt, hogy az adókielölő-bizottság egyes tagjai pénzt fogadtak el és ennek ellenében az adóalapul számító évi tiszta jövedelmet a valóságnál jóval alacsonyabb összegben vették fel.

A bűnpör tárgyalását tegnap kezdte meg a törvényszék Szőlőssy-tanácsa. A vádat Seracu Adrian ügyész képviseli, a védelmet dr. Zigre Miklós, dr. Andru Szevér és dr. Simonca György látják el.

Először a Balogh György elleni vádat ismerteti a bíróság. A vádirat szerint Weisz Adolf és Bereczky János szalontai lakosok a vizsgálóbíró előtt azt állították, hogy Balogh 1000—1000 leit kért tőlük és ennek ellenében a 45 ezer leies tiszta jövedelmet 20 ezer, a 20 ezer leiest pedig 10 ezerrel vették fel, hogy így kevesebb adót fizessenek.

A bíróság előtt most Balogh kijelenti, hogy pénzt nem fogadott el.

Elnök: Minek tulajdonítja mégis, hogy Weisz és Bereczky a vizsgálóbíró előtt így vallottak?

Balogh: Személyes bosszúnak, mert Weisz esetében például az 1923. évi 9 ezer leies jövedelmi alap helyett 1924-ben mi 20 ezer leit számítottunk.

Berinde László, aki az adókielölő-bizottság jegyzője volt, a vádirat szerint hat szalontai polgártól kisebb-nagyobb összegeket fogadott el, hogy ennek ellenében azután azok kevesebb adót fizessenek.

Berinde a bíróság előtt azzal védekezik, hogy nem volt a bizottságban sem véleményezési, sem szavazati joga, így semmi befolyása az adó megváltoztatására nem lehetett és ezért nem is vehetett fel ily módon pénzt.

Budó János, aki ellen az a vád, hogy 1500 leit fogadott el Debreczeni Istvántól és megígérte, hogy az adóját leszállítja, elmondotta, hogy ő nem is volt tagja a szalontai adókielölő-bizottságnak. Debreczeni különben röviddel a feljelentés beadása után jelentkezett a szalontai járásbíró előtt és visszavonta a feljelentését.

Róth Mór kereskedő ellen bűnpártolás miatt folyik eljárás. A vádirat szerint Róth arra akarta rábírní Balogh feljelentőit, hogy vonják vissza a panaszokat.

Balogh az elnök kérdésére elmondja, hogy egy este tényleg felkeresték őt, hogy utazzon be Nagyváradra, itt találkozni fog feljelentőivel, akik visszavonják a panaszukat. Balogh azonban azt válaszolta, hogy nem megy be Nagyváradra, hagyják csak, hogy minden menjen a maga útján.

Patócs Ferenc ellen pedig az a vád, hogy a forgalmi adó-naplók ellenőrzése alkalmával 500—500 leit vett fel a mézáró-soktól.

A vádlottak kihallgatása után az első tanu Debreczeni István vallomását hallgatta meg a bíróság.

Debreczeni teljes egészében visszavonta a Budó János ellen tett vallomását.

Erre Seracu ügyész emelkedett szó-lásra. Tekintettel arra, hogy a vallomás visszavonásával Budóval szemben terhelő bizonyíték nincs

az ellene emelt vádat elélti.

A bíróság ennek alapján az eljárást megszüntette.

Zsibrita Márton cementgyáros a következő tanu:

— Az adókielölés után — mondja, — annyira fel volt indulva, hogy képes lett volna elpusztítani a bizottság tagjait. Berinde ellen a nyomozó hatóságok előtt tett vallomását visszavonja.

Az elnök figyelmezteti előbbi vallomásra és ekkor kijelenti, hogy Berinde neki azt mondta, ha ad 3 ezer leit, el lesz intézve ügye. Ő azonban nem adott pénzt.

Berinde tagadja, hogy kért volna pénzt a tanutól.

Tanu ezután visszavonja a vizsgálóbíró előtt tett vallomásának azt a részét, amely szerint ő Balogh jegyzőnek az íróasztalán egy borítékban ezer leit hagyott, de Balogh azt visszaadta.

Megyeri János a következő tanu. Ő is Berinde ellen vall. Ez tőle is 3000 leit kért, de nem adott neki.

Berinde ezt is tagadja.

Délután Bereczky János a következő tanu. Nagyon ingadozó a vallomása és azt már a nyomozó hatóság előtt is megváltoztatta:

— Az adókielölés után találkozott Balogh jegyzővel és azt mondotta neki, hogy nem bírja ezt a magas adót. Balogh azt válaszolta, hogy reszkirozzon, akkor lehet, hogy leszállítják az adóját. Ő is adott ezer leit.

Elnök elébe tárja előbbi vallomását. A legelső vallomásában azt mondotta, hogy

— Ekkor kiszaladt a számon, hogy reszkiroznék is.

Tanu: Azt a jegyzőkönyvet rosszul vették fel. Elmondja még, hogy a vizsgálat megkezdése után egy reggel Balogh előtt hozzá és vissza akarta adni a pénzt.

Balogh a tanuhoz: Nem kértem magától sohasem pénzt. Jóval a vizsgálat előtt elmentem a lakására, hogy mint a sertésekhez értő ember, jöjjön el velem vásárolni.

Andru védő: Mi volt a céljuk ezzel a feljelentéssel?

Tanu: Hogy megsemmisítsék az adókielölést.

Andru: Miért adott pénzt Balogh-nak?

Tanu: Hogy azután feljelenthessem.

Andru védő ellenzi a tanu megeskésztését. Mivel az ügyész sem kérte, a bíróság nem esketi meg a tanut.

Weisz Adolf sertés-kereskedő a következő tanu. Elmondja, hogy ezer leit adott Balogh-nak azért, hogy az adókielölésnél méltányos legyen.

Nagy István Berinde ellen tesz terhelő vallomást. Ezer leit adott neki.

Berinde ezt tagadja.

Brenner János, Csordás László, Balogh Imre és Megyeri József jelentéskelten

vallomása után a tárgyalás folytatását szombatra halasztja a bíróság.

Tekintettel a hánuk nagy számára, itt-letre csak a jövő hét hétfőjén, vagy kedden lehet számítani.

Az Országos Magyar Párt biharmegyei kiépítése

Az Országos Magyar Párt biharmegyei és nagyváradi tagozatának kiépítési munkálatait tudvalevően még a múlt év folyamán megkezdették. A munkához a prefektus engedélyt adott, amint hogy egyébként egy már meglévő parlamenti politikai pártnak terjeszkedése nem olyan természetű, hogy annak megakadályozása szükséges vagy indokolt lenne.

A megyei és városi magyarság szép számban jelentkezett az Országos Magyar Párt tagjai sorába, névaláírásával is dokumentálva odatartozását. A pártnak tudvalevően tagja lehet minden nő és férfi, aki 21-ik életévét betöltötte és aki belépni akar. Bár a brassói közgyűlés nobilisan ki-mondotta, sőt alapszabályának első pontját is úgy módosította, hogy a párt tagjának tekint minden magyar nőt és férfit, aki 21-ik életévét betöltötte, azonban szorosán csak azokra számíthat a párt, akik odatartozandóságukat a belépő iveken is bejelentették.

A formások megkivánják, hogy minden vármegyében a tagozatok is megalakuljanak. Az erdélyi részek megyéiben, főképpen a székelyföldön kivétel nélkül a vidéki tagozatok rég működnek, kifogástalanul teljesítve a rájuk váró feladatokat. Biharvármegyében és Nagyváradon a forma szerinti megalakulás még nem történt meg. Néhány ur, akik éveken át szívókon viseltek az Országos Magyar Párt és általában a magyarság ügyét, s azért tehetséghűkhöz és a lehetőségekhez képest dolgoztak és a központi vezetőség megbízásából magukra vállalták azt a felelősségteljes munkásságot, hogy a pártot a lehetőség szerint szervezzék és életben tartassák. A siker bizonyítja munkásságukat és azt a megértést, amivel maguk és városszerre találkoztak a pártalakítás akciója.

Minden igyekezetük azonban odairányult, hogy a párttagozatokat formálisan is megépítsék. Ehhez azonban első sorban egy nyilvános rendes alakuló közgyűlés tartása az alapfeltétel, ahol az elnökök, illetve a vezetőség nyilvános választás útján mandátumot nyerjen.

Ennek a közgyűlésnek engedélyezése iránt több ízben kísérleteztek 1921 óta, de a hadizónára való tekintettel az engedélyt elnyerniök nem sikerült. A párt országos közgyűléseire való kiküldések problémáját tehát úgy oldották meg, hogy jelentkezőket hívták fel a párt tagjait és a jelentkezők kivétel nélkül megkapták szavazati jogosultságukat a párt központi elnökségétől.

Ma már azonban a párt ezekre menő biharmegyei és nagyváradi tagjainak érte-tő és jogos kívánsága, hogy törvényes formák között is megalakuljon, bizonyára megértésre talál — öt esztendő után — a hatóságok előtt és éppen ezért újból ké-réssel fordulnak a prefektushoz és a katonai parancsnoksághoz a közgyűlés engedélyezése iránt.

Küldöttség viszi az illetékes fórumokhoz a párt itteni tagjainak kérelmét előszóval is kifejtve, hogy az alkotmányos politikai pártnak biharmegyei s nagyváradi tagjai előtt a politikai életbe való nyílt bekapcsolódás útját továbbra is elzárva tartani nem indokolt és az csak a polgári jogok felesleges visszaszorítása. A küldöttség tagjai dr. Kocsán János és Peredy György, akik a közeli napokban fognak tisztelegni a kormány itteni exponensénél s a katonai parancsnokságoknál.

Nézze meg LEITNER MÁRTON áruházában a futószőnyegeket, hencsertakarókat és ágygarnitúrákat.

Szombat délután kezd meg a

DOROTHEUM

vasárnap délelőtt is folytatódó nagy árverését, mert a sok ünnep féltensége alatt felgyűlt hatalmas anyagot akarja lelapolni.

Az árverések beosztása és sorrendje a következő:

Szombat délután fél 5-kor könyv, fehérnemű, gyermekjáték és zenemű árverés lesz. Szombat este fél 7-kor dísz tárgyak, porcelánok, üvegek, poharak, festmények, gobelinok, kézimunkák és ékszerek kerülnek árverésre.

Vasárnap délelőtt fél 11-kor ezüst és kínai ezüst tárgyak, fal- és álló órák, festmények, bronzok, szobrok, régiségek, kézimunkák, nagyobb értékű könyvek bufordarabok és közszükségleti cikkek kerülnek eladásra.

Az árverések iránti nagy érdeklődés miatt lehetőleg pontos megjelenést kérünk.

E három árverésre különösen könyveket, festményeket, kézimunkákat, székeket, foteleket és dísz tárgyakat

K E R E S Ü N K

Lapzárta után

Alsíki választási harc

Csikszereda, április 24. Ma reggel nagy izgalmak közepette indult meg a szavazás a csíki szenátor mandátumért. Addig a gyergyói, alsíki és felcsíki körlet szavazását zárták le, azonban a választási nők nem volt hajlandó az eredményt megállapítani, hanem az urnákat éjszakára megörzés végett átadták a csendőrségnek. Észéltelen, hogy a szavazatok 98 százaléka Gyárfás Elemérre esett és csupán 2 százalék Floreára.

Számos helyen történt atrocitás és erőszakoskodás. Gyárfásnak igen sok hívét megakadályozták a szavazásnál. Gyárfás hivatalilag közölte a visszaéléseket Tataescu miniszterrel, aki elrendelte többek között, hogy a lezárt szavazások eredményét hirdessék ki, de a miniszter rendelkezésének sem volt foganatja. Gyárfás Brătianu miniszterelnökhöz is táviratot küldött. A sajtó képviselőit szabad mozgásukban korlátozták, nem engedték őket telefonálni és távirataikat is visszatartották. E miatt az újságírók Tatarescuhoz és bukaresti sajtószindikátushoz tiltakozó táviratot intéztek. A Gyárfás-párt bizalmi embereit molesztálták, dr Kovács Jenőt eddig csendőri fedezettel Remetéről Ditróba kísérték.

MAH-JONG

eiszámolás
BLOKK

SONNENFELD

papíráruházában kapható.

Legjobb tenniszcipők Reichardnál

Férfi fehérneműk

legjobb minőségben, legolcsóbb

KLEIN VILMOSHÁL Regele Ferdinand (volt Rákóczi-ut) 3.

Gyógyszerészek, Drogeriák,

Illatszertárak,

Kereskedők figyelmébe!

Husvétli szóróparfüm, illatos kölnivizek, Brillatnók, puderek, arckrémek stb. Eredeti gyári árban, nagyban és kicsinyben beszerezhetők.

Porjesz Géza

„Glória” laboratórium Nagyvárad Str. Alexandri (Teleky-utca) 11. sz. Keresk. és Iparkamara épület.

A bőrbetegek

A bőrbajokból származó fájdalmakat Kadum-kenőcsöt idejében használva elkerülhetjük. Rögön végzet vet a viszketőségnek, minden gyuladást vagy dagadatot enyhít vagy gyógyít. Sok szenvedést lehet elkerülni, idejében használva a Kadum-kenőcsöt ekzéma, furunkulusok, orban, rüh, szomoc, horzsolások, hemoroidok, himlők, var, kopaszág ellen. Gyógyszertárakban és drogeriákban kapható. Engros a Standard-drogeriában, București.

ÚJ DONSGOK

Szombaton, május 2-án

nagy ADY-est

Fellépnek: Janovics Jenő, Tarnóczy Lajos, Franyó Zoltán, Tabéry Géza, Hegedűs Béla, Rácz Imre és Zala Béla.

Jegyek a Hegedűs Hirlapirodában
130, 80, 70, 60, 50, 40 és 30 leért

Egymillió dolláros csekket

1880-ban három ember irhatott alá, Vándor, Astor és Steward. Ez a három ember New York legelőkelőbb utcáján, a Fifth Avenueen lakott. A Fifth Avenue olyan szerepet játszik New York életében, mint Páris életében a Rue de la Paix, vagy Bécs életében a Kärntnerstrasse. Eppen az idén van száz éve, hogy ezt az utcát megnyitották a forgalomnak. New York legelőkelőbb üzletei, legpazarabb kirakatai, leghíresebb bankházai és leggazdagabb bankárjainak palotái vannak ezen az utcán. Ujabb időkben arról nevezetes a Fifth Avenue, hogy egy olasz vándormuzsikussal itt énekelt először az azóta híressé vált dalt: „Yes, we have no bananas!” A Fifth Avenue forrongó és szédítő iramu élete, lakóinak eleganciája látható a Dorian-film-színházban a bemutatásra kerülő „Fifth Avenue” című filmben, melyben egy tejbevalja fűrésztött nagyuri kokott szerepét Lucy Doriane alakítja.

* Főszolgabírói helyettesítés. A vármegye prefektusa dr Viciu Quintilius székellyi főszolgabíró három havi szabadsága tartamára, főszolgabírói helyettesül Pop János érmihályfalvai szolgabíró bízta meg a székellyi főszolgabírói hivatal vezetésével. A hivatal átadás ma reggel volt Székellyhídon.

* A városi közigazgatási bizottság ülést tart. A közigazgatási bizottság ma délelőtt 11 órakor a városházán ülést tart.

* A pénzügyigazgatóság új hivatalos órái. A nagyváradai pénzügyigazgatóság május elsejétől kezdve a hivatalos órákat a következőképp állapította meg: reggel 7 órától délután 2-ig, pénztár a felek részére 8-tól 12-ig. Az adóhivatali pénztárak délelőtt és délután rendelkezésére állanak a feleknek.

SCARAMOUCHE

* Az újjvárosi ref. énekhar ma este fél 9 órai kezdettel tartja a Kath. Körben táncal egybekötött dalestélyt, mely igyeke lesz az ez évben lezajlott legszebb és legsikerültebb estélyeknek. Kéri a rendezőség, hogy a buffete szánt adományokat délelőtt 10 órától kezdve a Kath. Körbe felküldeni szíveskedjenek. Belépti díjak: 25, 30, 40, 50 lei és 6 személyes páholy 200 lei. Műsor: 1. Prologus. 2. Zsoltár és a dal. Irta és előadja: Gargya Géza s. lelkész. 3. Műdal. Mihaszna hogy a csoroszlya, éneklő a férfiak. 3. Violenta a bíró előtt. (Dramatizált.) Előadja Demkó Böske. 4. Dalok. éneklő K. Baranyai Jolán operaénekesnő. 5. Teknősbéka. Bohózat. Személyek: Közházigazgató Laczka Lajos. Józan János orvostanhallgató Széles Gabi. Apóla Láncki Tibor. Örült Lakatos Sándor. 6. Népdalegyveleg. Ne szállj el oly korán, éneklő a vegyeskar. 7. Táncojelenet. Személyek: Apa Puskás Lajos, Fiatalember Széles Gabi. Cseléd Szakács Gizi. Leányok: Szakács Piri, Nagy Mancsi, Mátyás Olga, Asztalos Erzsi, Szekernyes Juci, Szekernyes Rózi, Szabados Ella, Domján Nusi. 8. Lógás a határon, elmondja Bugyi Sándor debreceni tájgás és hejjes pógár. Népdalegyveleg. A faluban egy kis házban, éneklő a férfiak.

* Mótján János temetése. Mótján Jánosnak, aki harmincnégy évén át volt a Wertheimstein-család titkára, tegnap délelőtt ment végbe a temetése általános nagy részvétel mellett. Mótján temetésén Nagyvárad régi magyar társadalmának igen sok reprezentánsa vett részt. A gyászszertartást Materny Imre ev. lelkész végezte.

SCARAMOUCHE

* Az Urleányk kongregációjának előadása e hó 26-án, vasárnap délután 3 és 6 órakor lesz az Orsolya-zárda nagytermében. A szereplők Calderoni de la Barca: „A Szentmise titka” c. darabját fogják bemutatni. A szereplők a következők: A „tudatlanság”: Szilágyi Ilonka; a „bűbösesség”: Sürger Anna; „Ádám”: Gologi Mária. Mózses. Senor Margit; Ker. szt. János; Stahl Vali; Krisztus: Török Erzsébet; szt. Pál: Dobi Irma; János evangelista: Kerekes Mária; a pogányság: Sürger Mária; a zsidóság: Török Jolán; az arkangyalok karában: Payka Helén, Senor Erzsi, Vajna Irén, Borbély Eszti, Fényes Alice, Erdélyi Magda. Vintila Margit és Schert Ibolya. Meghívott a rendezőség nem küld senkinek, csupán ezután hívja fel az érdeklődők figyelmét. Beléptidj nincs. Önkéntes adományok elfogadhatók.

* A Nagyvárad Sport Egylet közgyűlése. A NSE. f. évi május 3-án, vasárnap d. e. 11 órakor tartja 19-ik évi rendes közgyűlését a Kath. Kör földszinti termében. Targysorozat: 1. A választmány évi jelentése. 2. Számvizsgálók jelentése. 3. Felmentések megadása. 4. Jövő évi költség-előirányzat megállapítása. 5. Választások. 6. Szerződések jóváhagyása. 7. Indítványok. A közgyűlésre az összes tagok ezután is meghívottak.

SCARAMOUCHE

* Mi a kenyér ára. A fenyegető liszthiány konjunkturát nem egy lelkiismeretlen ember akarja kihasználni. Utmutatásul közöljük, hogy az integrál-kenyér kilogramja 13 lei, a barna kenyéré 18, a fehéré 20 lei.

* Szenzációs bemutatók: Juhász legény, szegény juhász legény... Április 25-én és Altona április 29-én.

SCARAMOUCHE

* A Societatea Stiintelor Medicole din Bihor si Oradea-Mare f. hó 25-én, szombaton d. u. 6 órakor a bábaképezde tantermében szakkülést tart. Targysorozat: Belegbemutatók és dr Suroiu előadása az anafilaxiáról.

SCARAMOUCHE

* Hétfőn zárul a Pataky—Örkényi kiállítás. A budapesti portait festőművészet egyik legkiválóbbika Pataky Kató és a csodálatos fantáziájú Pataky Sári, valamint sógoruk Örkényi István Ó-Buda nagy talentumu festője még csak három napig tartja nyitva kiállítását a Helikonban. Mátyás Pálné, Horthy Dezsőné új portréi állandó vendéget vonzanak. Több előkelő váradai család Pataky Katónál rendelt portrékat és így a művészek még egy ideig itt maradnak. A kiállítás vasárnap is nyitva van.

SCARAMOUCHE

* Festő iparosok gyűlése. Felkérjük az Ipartestület összes szobafestő, mázó, fényező és aranyozó iparos tagjait, hogy f. hó 26-án, azaz vasárnap d. e. 9 órakor az Ipartestület helyiségében rendkívül fontos ügyben tartandó közgyűlésen teljes számban megjelenni szíveskedjenek. Tisztelettel az Elnökség.

Tisztviselőknek és munkásoknak

20% engedményt ad
DENGELEGI uri szabó
Str. Gen. Berthetot (Sal Ferenc-u) 17.

* Valsan egyetemi tanár előadása. Ma, szombaton d. u. 6 órakor tartják meg a város házában a Goidu-liceum szabadegyetem záróelőadását. G. Valsan kolozsvári egyetemi tanár fog beszélni „Páris, a világ fővárosa” címen. Az előadást vetített képek kísérik.

SCARAMOUCHE

* A gör. kath. székesegyház harangjára adakoztak Mangra Demeter főgyűlés gyűjtőivén: Kereskedelmi és Iparkamara 10.000 leit, Dimitrie Stupariu drogist 1000 leit, Al. Dedu inspector com. 1000, Mihai Bazilli 500, dr. Teodor Ilutia 1000, dr. Nesselrode Károly 500, Vasöntő és Gépgyár 5000, dr. Virgil Pop 500, Eftimiu Costescu 1000, Jonel Bejam 500, dna. Mariora dr. Ilie 300, dr. Gheorghe Popoviciu 1000, Teodor Puscariu 500, Septimiu Pop farmacist 500, Gheorghe Boldica 500, Nicolae Firu 1000, Joan Lazar 500, Fahndrich Zoltán 2000, dr. Joan Suroiu 2000, dr. Lazar Ciupa 1000, dr. Romulus Costa 1000, dr. Alex Crisan 500, dr. Virgil Pacala 1000, dr. Nicolae Rusdea 2500, Dna. Ab dr. Pop 1000, Economia 5000, Balogh Leó Lajos 1000, Schwartz Béla 2000, Emil Fildan 500, Makkó Dumitriu 40, K. N. Ciucea 1000, Bairescu 20, Titu D. Panu 20, Mandrea 1000, dr. Ilie Andor 500, Ponoran Luca 200 leit.

* Vasárnap szenzációs birkózóverseny lesz Nagyváradon. Eddig 60 nevezés az ország minden részéből. Heves küzdelmek városunk bajnokságáért. Privalesek találkozósa Kondorosival (Kinzsi). Az értékes sportesemények iránt érdeklő közönségünknek kellemes napot szerez a NAC, amikor a Törökvéssel közösen megrendezi Nagyvárad birkózó bajnokságát. A mai napig 60 nevezés érkezett a Nac elnökségéhez, köztük értékesebbek Maigardt, Stern (Toldi), Kondorosi, Takács (Kinzsi), Laza, Tuss és Schenker (CAMP), Mannsberger I-II., Rollinger, Privalesek (Nagyv. Törökvész) és Klein (Makkabea) benevezése. Fentebbi nevek eddigi sporteredményeiket figyelemmel kísérve, a vasárnapi mérkőzések városunk sporttörténetének legszebb küzdelmeit ígérjük. Emeli a Kath. Kör termében lezajló birkózóverseny színvonalát, hogy az egyes sulycsoportok győzteseiből válogatják ki a május 3-ikán ugyancsak városunkban rendezendő török-román nemzetközi birkózóversenyek résztvevőit.

Legjobb ienniszcipők Reichardnál

* Megölt a villanyáram egy inasgyereket. Tegnap délután Schwartz József tizenöt éves inasgyereket, aki Fekete József Cuza Voda (Szászváry-utca 37. szám) alatt lakó cipésznél volt alkalmazva, a villanyáram megölte. A szerencsétlen gyermek a villanylámpát akarta becsavarni, véletlenül hozzátért a lámpa felsőrézséhez, amelyhez szígeletlenül drót tapadt és az erős áram szonnal végzett a szerencsétlen gyermekkel. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy kit terhel a felelősség.

* Demetriade társulata Nagyváradon. Április 28-án a legerőteljesebb tehetségű bukaresti színészek egyike: N. Demetriade jelenik meg újra a nagyváradai publikum előtt. Demetriaderől már megjelentek azok a fényképes plakátok, amelyek legjobb szerepe egyikében, Lengyel Menyhért „Taifun”-jában ábrázolják. Május 7-én ismét szerepelni fog a pompás ábrázoló erejű színész a nagyváradai színpadon.

SCARAMOUCHE

* A Lakásbérlet Szövetsége I. évi május hó 2-án, délelőtt 11 órakor, a Kereskedelmi és Iparkamara nagyertermében (Str. Alexandri) tartja az évi rendes közgyűlést, melyre a város összes bérletit meghívja. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Tükri jelentés a múlt évi működésről. 3. A lakbérleti törvény általános ismeretése. 4. A tisztítási esetleges kiegészítése. 5. Esetleges indítványok, melyek azonban a közgyűlést megelőzőleg írásban bejelentendő.

**Harisnya-, sokni-, keztyű-,
csipke-hímzés legolcsóbb
KLEIN VILMOsnál.** Regele Ferdinand
(volt Rákóczi-ut) 3.

LEGJABB

Amerika bankárai nem bánják, ha Hindenburg lesz az elnök

New York, április 24. A németországi Hindenburg-ellenes s. a francia sajtó szerint az amerikai bankárok hitelmevnással fenyegetnek Hindenburg megválasztása esetére. Ezzel az állítással szemben most Knox, az amerikai bankárszövetség elnöke kijelentette, hogy az amerikai pénzemberek senkit se hatalmaztak fel egy ilyen nyilatkozat tételére. A német elnökválasztást Amerika bankárai tisztán belügynék tekintik.

SCARAMOUCHE

* 40 éves találkozó. A Magyaróvári Gazdasági Akadémiát 1885-ben végzett hallgatók a 40 éves évforduló alkalmából találkozóra jönnek össze Budapesten, amely találkozóra egyúttal az 1884-ben végzett, valamint az 1884-ik évben beiratkozott, tehát 1886-ban végzett kollegákat is meghívják. A jubileárius találkozó helye és időpontja: Budapest, május 31., pünkösd vasárnap délelőtt 10 óra. a Köztelék nagyterme (IX., Köztelék-utca 8.). A találkozóhoz való részvétel Jeszenszky Pál udvari tanácsos, vezérigazgatónak jelentendő belevétel: Budapest, V., Alkotmány-utca 29. sz. alfl.

* A román előadások színházi helyárai. A polgármesteri hivatal közli, hogy Demetriade, a hírneves román színész drámai társulata által április 28-án, a Mária királyné színházban tartandó előadásán a helyárok a következők: Nagypáholy 350 lei, rendes páholy 260 lei, II. emeleti páholy 140, szőlye I—V. sor 70, kőrszék I—VI. sor 55, zártszék 36, erkély elsőrendű, középen 28, másodikrendű középen 24, erkély elsőrendű, oldalt 28, másodikrendű oldalt 20 lei. Fentartott hely az erkélyen 20 lei, földszinti állóhely 15 lei, karzati állóhely 10 lei. Ezekben az árakban a 16 százalékos adó már be van számítva. Ezenkívül a páholyok és a földszinti ülőhelyek után 1—1 leit kell fizetni a bukaresti színészegyesület javára és a földszinti ülőhelyek után külön 1—1 leit fentartási illetéket. A ruhátárban: a kabátok után 5 leit, kalapért, botért, esernyőért 3 leit, szinlapért 3 leit és láncó használatért 4 leit kell fizetni.

SCARAMOUCHE

* Helyreigazítás. Pár nappal ezelőtt cikk jelent meg a „Nagyvárad”-ban Simon Béla ismert nagyváradai kereskedő és Farkas Jolán elmekórházi ápolónő regényes szerelméről, amelynek során egész sor feljelentés következett mindkét részről. Farkas Jolán most Simon Béla leveleit hozta be a szerkesztőségbe, amelyből kitűnik, hogy az ajándékozás megtörtént és így a párról szó sem lehet.

* Patáky-Örkényi képkiallítását a Helikonban állandóan nagy közönség látogatja és igaz művészi értékű képeket olcsón vásárol.

* Kártyarazzia. Tegnap este az Ujvilág kávéházban a rendőrség kártyarazziát tartott. Megállapították, hogy Eder Sándor, Kochi Bálint, Tachner Albert és Muntean József tiltott szerencsejátékokat folytatott, a kávéház tulajdonosa Rosenfeld Márton pedig kibicelt a játéknál. A rendőrség lefoglalt 435 lei pénzt és egy csomag kártyát. Az eljárás megindult ellenük.

* Old England divatvernői és kötött áru újdonságai megérkeztek.

* Kalaposnők figyelmébe! Kalapmodell divatlap (eddig még nem létezett) érkezett ma a Hegedüs Hirlapirodába.

* Adakozás. Arany Imréné szegény asszony részére Diósy Lajosné 100 leit, Geiringer Károly 100 leit küldtek.

* 24 óra alatt kaphat magyar, osztrák, cseh, francia, angol vizumokat a Hegedüs Hirlapirodában.

A bolgár események miatt elmarad a kisanfant konferencia

Bécs, április 24. A román kormány bolgár események miatt elhatározta, hogy május 3-ára kitűzött kisanfant konferenciát május 8-ára halasztja el. Az értekezleten megbeszélnek Bulgária hadiállományát, Jugoszlávia, Románia és Görögország, majd londoni jelentések közlik, jegyzékben találkozhatnak a nagykövetek tanácsánál, melytől adtak a bulgáriai haderők létszám emelésére.

* Halálos autó-gázolás a város fő utcáján. Tegnap este fél nyolckor ismét halálos autókatasztrófa történt a Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-uton) lévő Steiner-féle péküzlet előtt. Az üzletből a forgalmas utcán testet át igekeztetett szüleinek szembe lévő lakására Sonnenwirth Mancit húsz éves kisleány, amikor a vasut felől egy villamos mögül feltűnt az Or. M. 174 jelzésű bérautó. Az autó sofforje: Bot a János kőson vette észre a villamos mögül előreszaladó kisleányt s bár kétségbeesetten stopolta a kocsit, a gázolást már nem sikerült elkerülnie. A gép Sonnenwirth Mancit nyakán ment keresztül. A kisleányt nyomban elborította a vér. Az autó Sonnenwirth Mancit azonnal bevitte a kórházba, ahol néhány perc múlva meghalt. Az autóban Sonnenwirth Mancit a kórházgázvezetőn már annyi vért vesztett, hogy a gázhátsó ülése egyetlen nagy töcsa vér.

* Külföldi utazáshoz vizumokat, gyorsan és pontosan akar, a Hegedüs Hirlapirodába vigye.

* Püspökfürdői autobus indul óránként a Fekete-Sástól.

* Bámulatos olcsón vásárolhat szöveteket, mosóárakat Hegedüs Arminnál Regele Ferdinand, Zárda-épület.

* Földet kéri falu. Köröstarján községből nagyobb kiadottság jelent meg tegnap Tempeleán Dezső alispán előtt. Az ottani kisgazdák társadalom tagjai a szónoka előadta, hogy az agrárbizottság földigénylő lakosság nagyrészt a földosztás alkalmával nem elégítette ki. Kérte közbenjárását. Az alispán a panaszra jegyzőkönyvet vett fel s megígérte, hogy azt az illetékes fórum elé terjeszti.

Hölgyeim!
Tudomástokhoz hozzuk, hogy a francia párizsi divatlap, a „Le Bon et le Beau” modelljeit, valamint valódi francia divatlapok és divatlapok nagy mennyiségben megérkeztek. Folytatódóan hozunk a színes divatlapok, a divatlapok mint a kalapdivatlapok, a divatlapok és formázókat azonnal készítenek.

Tudomástokhoz
Madam Klárisor és Lebe
módi kalapdivatlapok
Cecile-Marie, Art. Divatlapok

Ismét kapható:

Dr. Lukács Pál:

**Az elhízás és soványító
gyógykezelés oka**

a Hegedüs Hirlapirodában.

* Nézze meg Pataky Katalin Nagybáradon festett portréit a Helikonban.

* Magyar utlevelek hosszabbítását vállaljuk. Kis illeték 100, nagy illeték 1000 lei a Hegedüs Hirlapirodában. Gyorsan és pontosan intézzük, 4 nap alatt kész.

* Hétfőn zárul a Pataky—Örkényi (Budapest) képkiallítás a Helikonban, ahol művészi értékű képet olcsón vásárolhat.

* Bomba 6 lei az Eldorádóban.

* Mária csemege 1 darab 5 lei Benedek és Weisznel „Eldorádó” Piata Unirii.

* Kertész Reklám női divatárú üzlete Rimanóczy utcán a legolcsóbb bevásárlási forrás.

* Alkalmi ujdonságok, harisnyák, feshérműek, csipkék, sokkal olcsóbban, mint bárhol. Bleier divatházában, Sas passage.

* Mária-csemege 1 drb. 5 lei Benedeknél.

Az utolsó kun

(Válasz dr. Szeghalmi Sándor úr cikkére.)

Az utolsó kunról írott megemlékező cikkeim koránt sem akart nyelvészeti fejtegetés lenni s inkább kevésbé törekedett eredeti megállapításokra — a mint ez az egész cikkből kitűnik — a kun „Miatyánk”-ot és a kun nyelvet illetően. A nyelvészek adatait és megállapításait mint krónikás felemlítettem csupán keretül, hogy azon belül néhány sort szentelhessek az utolsó kun s a Varrók emlékének. Ez volt a célom.

Hogy Kuun Géza, Hunfalvy, Vámbéry és mások eltérő eredményekre jutottak a kun Miatyánkot illetően s végül is a nyelvészet rideg realitását megfosztották a kései Kunavadekokat ősi nyelvműlelkük féltett kincsétől, mint az iskolákban való tanítás átöröklésével akartak megörökíteni a jövő generáció számára, az szerintem nem kisebbíti a népi hit kedves naivitását, mely a tatár eredetű Miatyánkot ma is magának vallja, mint ősei emléket.

Ám legyen. Higgyünk a nyelvészeknek: kun nyelv nem is volt, mert a kunok nyelve csak táj-észólásilag különbözött a magyarok nyelvétől.

Históriai írott dokumentumunk igaz nincsen a kunok külön nyelvére vonatkozóan, de személyes tapasztalatból állítom, hogy a karcagi benszülött kunavadekok ma is büszkén emlegetik a népi legendák átöröklésével a nagykun Varró Istvánt, aki az állítólagos kun nyelvet beszélte. Az természetes, hogy a népi legendának bizonyító ereje nem lehet, de az ősekhöz való ragaszkodás előtt meg kell határoznunk, ha csak táj-észólással is beszélt Varró István a kunok nyelvét. S ha a történelem azt motíválja is, hogy kompakt néptömegek nyelvüket megtartották minden időben, nyitott kérdés marad számunkra, hogy miért nem maradtak fenn nyelvünkben a kun-táj-észólások emlékei, ha már csak dialektusban különbözött a kunok nyelve a magyar nép nyelvétől.

Egy őseire büszke nép ragaszkodása multjához, legendáihoz lehet téves, lehet naiv, de a néplelek spontán megnyilatkozása ez, melyet a nyelvészet igazságderítő útja keresztelhet, de a nép számára járhatóvá nem tehet soha.

Bujk Béla.

TÖZSDE

Zürich, április 24. Nyitás: Berlin 123'93, Newyork 516'37, London 2481, Páris 2698 háromm., Prága 1537, Budapest 0.0071 háromm., Bukarest 233 háromm., Bécs 0.0072'80.

Bukarest, április 24. Zárlat. Devizák: Páris 1182, London 1082, Newyork 225, Róma 932, Zürich 43'80, Bécs 31'80, Prága 670.

Valuták: Font 1170, frank 12, svájci 43, lira 935, dinár 360, dollár 223 fél, osztrák 32, magyar 32, szokol 650.

Zürich, április 25. Zárlat: Berlin 123, Amsterdam 206'65, Newyork 516 fél, London 2482, Páris 2695, Milanó 2122 fél, Prága 1532 fél, Budapest 0.0071 háromm., Belgrád 830, Bukarest 235, Bécs 0.0072'80.

Budapest, április 24. A pénteki értéktőzsde záratai: Angol-Magyar 31500, Leszámitoló 58, Pesti Hazai 2410, Beocsini 1000, Urikányi 1095, Ganz V. 1065, Izzó 926, Ofa 480, Tröszt 18250, Magyar Hitel 394, Olasz Bank 19, Borsodmiskolci 189, Borsodi szén 51, Fegyver 580, Lipták 18, Cukor 2085, Nasici 1825, Osztrák Hitel 137, Kereskedelmi Bank 983, Első Budapesti 149, Köszén 3210, Ganz D. 2320, Láng 74, Guttman 400, Államvasut 385.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szombat délután fél 4 órakor: Tul a nagy Kri-vánon, operett, Horváth Nusi vendégfelléptével, olcsó helyárakkal.

Szombat este: Juhász legény, szegény juhász legény, operettbemutató, Premierbérlet.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Bajadér, Kovács Katóval, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap délután fél 6 órakor: Válás után, boház, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este fél 9 órakor: Juhász legény, szegény juhász legény, operettujdonság, bérleten kívül.

Hétfő: Juhász legény, szegény juhász legény, operettujdonság, A) bérletben.

Kedd: Román előadás.

Szerda: Altona, drámai bemutató. E. Kovács Mariska vendégfelléptével, Premierbérlet.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI:

— Juhász legény, szegény juhász legény. Szombat este ünnepi előadásnak beillő forró premierestse lesz színházunknak, mert ekkor kerül színre a magyar operettirodalom egyik legértékesebb alkotása, az ötletes és bájos meséjű és nagyszerű muzsikájú Juhász legény, szegény juhász legény. Erre a premierre a színtársulat a legnagyobb ambícióval készül, mert az új darab, a szerepek és a kiállítás tekintetében is a legelőkeltebb művészi feladatokra rójják úgy a szereplő művészekre, mint a rendezőre. A Juhász legény, szegény juhász legény főszerepeit T. Pogány Janka, Horváth Mici, Bihari Sándor, Madas, Gróf és Stoll alakítják. Az operettujdonság szombat és vasárnap este bérleten kívül, hétfőn pedig A) bérletben kerül színre. A darabot Gróf László rendezi.

— Altona E. Kovács Mariskával. Az egész város színházi közönsége a művésznőt megillető szeretettel és lelkesedéssel várja Fazekas Imre Altona oimű nagyhatalú drámájában hosszú szünet után először színpadra lépő E. Kovács Mariskát. Az új dráma különben is egyike a legizgalmasabb eseményű színdaraboknak, amelyek elejétől végig le tudja kötni a közönség idegét és figyelmét, de E. Kovács Mariska, Erdély legnagyobb drámai művésznőjének szereplése fokozottabb jelentőséget ad a bemutató előadásnak. Az Altona többi szerepeit T. Pogány Janka, Jósika Mici, Kertész Mancsi, Tóth Elek, Fratta, Rohoney, Stoll és Sós játsszák. Az Altona szerdán bérleten kívül, esütörtökön és pénteken pedig bérleti előadásban kerül színre. A darabot Gróf László rendezi.

SPORT

Szombat és vasárnap sportprogramja

Kisenevi CFR—Törökves, — Kisenevi CFR—Nao

Szombat és vasárnap délután érdekes és izgalmas mérkőzések színhelye lesz ismét a Károly trónörökös-pálya. A kitűnő Kisenevi CFR csapat a legjobb romániai játékosokat egyesítette magában úgy, hogy szinte Románia válogatott csapatának lehet tekinteni. A Kisenevi CFR szombat délután 5 órai kezdettel a Törökvel játszik dr. Morár biráskodása mellett, vasárnap pedig a NAC nagyszerű formában lévő csapatával mérkőzik. A két ritka érdekességi meccs helyárai mérsékelték: 40, 35, 25, 15 és 5 lei.

NYELTTÉR

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik hön szeretett nőm halálával ért mély gyászomban bánatomat részvétükkel enyhíteni igyekeztek és a temetésen megjelentek, ezúton mondok hálás köszönetet.

Szegő József.

MOZI

— Lucy Doralne a sok nagyszabású film-ből ismert filmpriamadonna játsza a „Fifth Avenue” (Akit a szerelmes leveleivel zsaroltak) című 6 nagy felvonásos film főszerepét, melyet ma, szombaton mutat be a Dorian-filmszínház. Lucy Doralne ebben a filmben hálás szerephez jut; egy olyan asszony szerepét kell alakítania, akinek eltűnt múltja van. Sok bonyodalom és tragédiakon keresztül mégis eljut a boldog házassághoz. Az előadások 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

— Jeruzsálem pusztulását játsza ma először az „Apolló”-mozgó. Egy nagyon szomorú fejezet a zsidók őskori történetéből. A téma maga olyan, amely hatalmas tömegeket van hivatva megmozgatni s ez a szerencsés rendezői kéznek a legelőkeltebben sikerült is. Impozáns tömegek vonulnak fel, korhű jelmezben, korhű harcászati modorban vívják meg élet-halál küzdelmeiket, de sorsukat nem kerülhetik el, Jeruzsálem az ellenség halálsújtó csapásai alatt elpusztul. A német filmművészet jelesei játszik a főszerepeket a legelőkeltebben, miként azt szerepüktől kívánni lehet.

Meghívó.

A Széplaki Takarékpénztár Részvénytársaság folyó évi május hó 17-ikén délelőtt 11 órakor saját üzleti helyiségében tartja XXX-ik évi rendes közgyűlését, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívóval.

Tárgyak:

1. Közgyűlési jegyző és két hitelesítő választása.
2. Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági évi jelentések, a számadások előterjesztése és ezek alapján a felmentvények megadása.
3. Határozathozatal az intézet további fennállásáról.
4. Határozathozatal az alapítóknak felmentése iránt.
5. Az alapszabályok 1., 2., 4., 5., 6., 7., 9., 11., 13., 21., 22., 34., 37., 40., 41., 49., 51., 56., 57., 59. és 60 §-ainak módosítása.
6. Igazgatósági tagok választása.
7. Esetleges indítványok.

Berettyószéplak, 1925 április hó 22.

Az Igazgatóság.

JEGYZET: Figyelmeztetésül! A számadás egy eredeti példánya az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentésekkel együtt folyó évi április 22-től az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt a részvényesek által megtekinthető.

Kivonat az alapszabályokból:

16. §. Közgyűléseken minden részvényes személyesen vagy meghatalmazottja által gyakorolhatja szavazati jogát, az utóbbinak azonban színién részvényesnek kell lennie. Köteles minden részvényes a gyűlés megkezdése előtt a részvényekkel ellátott részvényeit az intézet pénztáránál, vagy az igazgatóság által a meghívásban megnevezendő más hazai pénztárat vagy pénztáraknál elismervény mellett letenni s a letett részvények számait is előtűntető írtványt felmutatni. Egy megbízott több megbízást is elfogadhat, jogi személyek, kiskorúak s gondnokoltak törvényes képviselőjük, férjes nők pedig férjük által vehetnek részt a közgyűlésben, ha azok különben részvényesek nem volnának.

17. §. Közgyűléseken csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye legalább harminc nappal előbb névre iratott. Hivatkozással a 16 §-ra, a részvények bármely nyilvános számadásra kötelezett hazai pénztáraknál lehetnek.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 lei
vestag betűs 6 lei

LAKÁS

Kétszobás modern lakást keresek. Leépítésért. Cim Hegedűs Hirlapirodában. 868

Három szobás új parkettés magánház leépítésre, vagy magasabb bérrel kiadó. Delavrance (Ritók) utca 38. 1110

Különbejárta butorozott szobákat, lakásokat, üzlethelyiségeket, műhelyhelyiségeket, ingatlanokat, egyezséggel mindent leggyorsabban közvetítünk. Iroda Str. Pavel-u. 5. 1121

Alkalmazás

Mindenes leányt azonnali belépésre keresek. Szeged, Alexandri (Teleky)-u. 22.

30 házból való leány fiatal párhoz vagy magános urnához ajánlkozik. Cim a kiadóban. 1101

Két gyermekemhez intelligens német kisasszonyt keresek. Ajánlatokat Zavislag Adolf, Str. Gheorghes Lázár 11. 1103

Házartás vezetésére vállalkozik keresztény uró, a háztartás minden ágában jártas, kitűnően főz, vidékre is megy. Címeket a kiadóba kérek. 1108

Suohe, solides deutsches Fräulein. Brieffiche Anträgen unter Chiffre „Familienghed“ in Hegedűs Hirlapirodába. 1114

Mindenest keresek azonnali. Ugyanott butorozott szoba kiadó. Cuza Voda (Szacsavay)-u. 29. 1118

Suohe intelligentes deutsches Fräulein zu ein 6 Jährigen Mädchen. Dr. Antal Nic. Iorga (Zófia)-u. 21. 1053H

Adás-Vétel

Eladó kisebb-nagyobb házak és szőlők Tománánál, Nilsztelep d. u. 3-6-ig, Str. Tace Ionescu (Körös-utca) 21. szám. 908

Házat, szőlőt, lakást, butorozott szobákat, üzletet kedvező fizetéssel közvetítek. Weisz Gizi, Strada Matei Basarab (Nyomda-utca) 4. 1083

Két nagy hold szőlő a Str. Moldova (Kálvária-u.) végén kefégyárral szemben eladó. Érkezni Str. Lebedei (Hattyu-u.) 27. Máténál. 1102

Farrer: „Akiket halálra ítélték“, Serio Matild: „Bűn és büntetés“ II. kötetét megvételre keresem. Cim Hegedűs Hirlapirodában. 1100

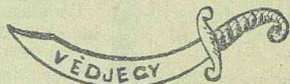
Nagyobb birtok bérbe keresetlik. Ajánlatok Ștefan Crișan igazgató címre, Oradea-Mare, Strada Gen. Berthelot 4. 1097

Azonnali kiadó esetleg eladó magánház, mely áll 1 szoba, konyha kamarából, disznótartáshoz alkalmas helyiségből és beveteménnyezett szép konyhakertből. — Cim Farkas telep 99 16. 1107

Egy kőrisfaház szobabutor, topolyabettes, pénzsűke miatt minden elfogadható árban eladó. Hilaria (Pece)-u. 13. 1119

Gyári árban kapható a mindenki előtt elismert kitűnő minőségű

„JOHANNA“ „KARD“ védjeggyel

mosó és pipere SZAPPAN nagyban és kicsinyben. Bernáth Miklós lisztés termény üzletében, Andreyi Károly és fiaival mellette.

Felhívjuk olvasóink figyelmét a

Dreher-Haggenmacher-sörgyár

BAVARIA duplamalátája és MARCIUSI (világos kivitelei) söröire.

Mindenütt kapható legjobb minőségű sörök.

Regatul România, Județul Bihor, Primăria Salonta

No. 578—1925.

Versenyárgyalási hirdetés

Salonta község előjárósága a „Vasuti-vendéglő“ bérletének 1925. július 1-től kezdődő újabb 6 évi időre leendő bérbeadásának biztosítására zárt írásbeli versenyárgyalást hirdet.

Felhívtnak a bérlet szándékozik, hogy zárt és lepecsételt borítékba helyezett ajánlataikat f. évi május hó 3. napjának déli 10 órájáig Bödi Mihály primar kezéhez adják be.

Az ajánlatok a következő felirattal látandók el:

„Ajánlat a vasuti-vendéglő bérletére“.

Az ajánlatok, melynek felbontásánál ajánlattevők jelen lehetnek, a képviselőtestület 1925. évi május hó 3. napján tartandó közgyűlésen fognak nyilvánosan felbontatni.

A részletes versenyárgyalási feltételek a gazdasági jegyzői irodában tekinthetők meg.

Salonta, 1925. április hó 18.

Primária.

Eladó háztelkek és villatelkek.

A Str. Principele Mihai (Gerliczi utcai) kocsihid bejáratánál, a város szívében és legszebb helyén nagyföldjű igen szép kisebb-nagyobb parcellák, kedvező fizetési feltételekkel is eladók. A terület a legnemessebb faj szőlővel van beültetve, minden telektulajdonos egyszersmint egy szép darab szőlőhöz juthat. Érkezhetni ugyanott vagy a tulajdonosnál:

Biró József

Calea Dorobanților (volt Rulikovszky-ut) 8. sz. a.

LEGUJABB

DOMBORNOMÁSU

KERESKEDELMI LEVÉLPAPIROST

MEMORANDUMOT, SZÁMLÁT ÉS BORITÉKOT KÉSZÍT

„SUNFIELD“, ORADEA-MARE

STRADA VLAHUȚA (SZENT JÁNOS-UTCA) 29.

RÉZGALIC

nagyváradi raktárból azonnali készletből szállítok prima minőségű garantált 98—99 százalékos rézgalicot „Phönix“ gyártmányt a legolcsóbb napi áron. STEINER M. ALBERT UTÓDAI Nagyvárad Strada Prințul Carol (Szilágyi Dezső utca) 17. sz. Sörgőncim: Siciner ügynőkség. — Telefon: 179.

Hirdetmény!

A Str. Astra (Gilányi)-utca 4. sz. alatti ház (az áruaktárral szemben) a Piața Mihai Viteazul (Nagypiac-tér) és Str. Griviței (Sánc-utca) sarkán, amely a nagyváradi 933. sz. telekkönyvi betétben foglaltatik 1925. évi április hó 27-én d. e. 10 órakor a törvényszéki palota árverelő helyiségében

nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérő vevőnek el fog adatni. A házban 4 üzlethelyiség, 6 lakás, több tágas ipari műhelyeknek is alkalmas raktárhelyiség és nagy udvar van.

Az árverési feltételekről a nagyváradi íz. htközség Prințul Carol (Szilágyi Dezső)-utcai irodája ad bővebb felvilágosítást.

Vegyileg

TISZTIT, MOS, VASAL

BORGOS

vegytisztító, Bazár épület (Színház mellett.)

Friss

fénymásoló

papír

(pozitív és negatív)

érkezett!

SONNENFELD R.-T.

papírüzletében

Riaja Regina Maria (Bémer-tér) 3

ELADÓ: 84 hold földbirtok közel vasúti állomás-hoz épületekkel, holdankint 60 dollár; Andrei Mureșanu (Szigligeti)-u. mellett modern ház átadó három szobás, fürdőszobás lakással igen olcsón, hat szobás parkettes gyönyörű magánház átadó lakással; villák 500,000, 440,000, 240,000; közel fekvő szőlők 110,000-tól 550,000-ig.

CSAPÓ, Strada Academiei 6. szám

Fodrász üzlet berendezés eladó, azonnali átadható. Salonta-Mare, Szűcs. 1113

Wertheim szekrény 1 es nagyságú eladó. Bulv Reg. Ferdinand 10. (Stern palota) I. em. 7. 1112

Gerliczi palotában várad legzebb úr negyedében, fő-utvonalon villamos megálló mellett szép, tágas üzlethelyiségek 19.25 május elsejével kiadók. Ajánlkozók jelentkezhetnek báró Gerliczyné, Rimanóczi-szállóban 1115

Vessünk olasz és szerb vő és kereszt sorsjegyeket Cim Hegedűs Hirlapirodában. 1111

Világos hálószoba, antik berakások kommode eladó. I. C. Bratani (Szaniszló)-utca 1.a. első emelet jobbra. 1109

Eladó ház nagy telekkel, beépített modern lakásokkal, gyári helyiségnek, valamint magánháznak egyaránt alkalmas, családi okok miatt sürgősen eladó. Megtekinthető Str. Rosiorilor (volt Huszár-utca) 7. Ny

Egy új komplet háló, Kőríz betéttel, fényezve és egy modern ebédlő jutányosan eladó. Megtekinthető Páci (Béke)-utca 7. az asztalosnál. Ny

Eladó sürgősen két hold szőlő e foglaltató háromszobás lakással. Törkölymérő 64 Palotai. 1117

Külföld

Gobelin, kelim és szmírnát olcsón vállalkoz. Fiókéba állandó készlet. Cim Str. Pievnel (Timár-utca) 8. szám. 225

Utlevél, bérlet- és bármily igazolványhoz szükséges fényképek legolcsóbban ZENKER fényképezőnél. Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 25. Felvételek este fél 8-ig.

24 % kamatra keresdink magánpénzt teljes fedezéttel. Adásvételi Rt. Pácul Traian (Széchenyi-tér) 24. Értéstités délután. 406

Pénzközlésön bármilyen biztosítékra, akár milyen kevés összegűtől kezdve mindenkor azonnali kapható Követítő Irodában Str. Pavel-u. 5. 1120

Remélem

tudja már, hogy a Pannoniában vízumoztat DEUTSCHAFUTAR Utleveleket elintézt.

Vessünk

butorokat, szőnyegeket teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kasszát, zongorát, csillárokat, porcelánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia

Butor, szőnyeg és régiségkereskedők Str. General Mopela (Mezey Mihály-utca) 10.